

ITALIA – ROMÂNIA, DINCOLO DE PREJUDECĂȚI

În sfârșit elita intelectuală românească iese în față în Italia, și acesta nu ca urmare a campaniei (de 4 milioane de euro!) de promovare a imaginii țării noastre, „Romania, piacere di conoscerti”, ori ca urmare a unei manifestații, ci grație cărții Violetei P. Popescu*, scrisă în italiană, intitulată *Personalità romene in Italia. Interviste, storie ed esperienze (Personalități românești în Italia: interviuri, istorii și experiențe)*, Edizioni dell'Arco 2008. În Italia din 2004, pentru Violeta Popescu, Peninsula a devenit o adevărată *terre d'accueil*: mentor al Centrului Cultural Italo-Român din Milano, a organizat aici numeroase serate culturale de mediatizare a valorilor românești. Lansarea volumului *Personalità romene in Italia*, pe 13 decembrie, într-un amfiteatru din centrul orașului Milano, a rezervat surprize mari: sfidînd ploaia torențială care a îngenuchiat Italia de cîteva zile încoace, au onorat invitația peste 100 de persoane, inclusiv Consulul **general de la Milano, Tiberiu Dinu. Ca o paranteză, lansarea, pe 6 decembrie, a cărții lui Vasile Andru, „Păsările cerului”,** tot la Milano, dar la Consulat, nu numai că nu a avut parte de prezența vrunei Consul, dar n-a avut parte de public în general, bucurându-se doar vreo 20 de persoane

*Violeta P. Popescu, *Personalități românești în Italia: interviuri, istorii și experiențe*, Edizioni dell'Arco, 2008, 220 p.

de exhaustiva și sensibilă conferință susținută de Prof. Vasile Andru, „Psihologia romanilor: identitate etnica și mondialitate”. Revenind la prezentarea cărții Violetei Popescu, emoționantul eveniment, a generat o bucurie pe care numai departe de casă o poți percepe, aceea de a auzi vorbindu-se, în același loc, în română și în italiană, de a vedea legându-se prietenii între români și italieni, premise ale unui obiectiv ambițios: anihilarea prejudecăților Italiei legate de România dar și ale noastre, în ceea ce-i privește. Sobrietatea discursurilor s-a pierdut într-un *standing ovation* pentru câteva minute bune, atunci când au fost invitați pe scenă cei 15 interviști ai cărții, printre care câștigătoarea Cerbului de Aur, Luminița Dobrescu, Gheorghe Iancu, Director al Corpului de Balet al Operei din București, osanat în Italia pentru coreografiile sale de excepție puse în scenă la Scala și Verona, Mircea Mihai Butcovan, scriitorul român cunoscut și iubit în Italia după tipărirea cărții sale, *Allunaggio di un immigrato innamorato* („Aselenizarea unui imigrant îndrăgostit”), Ingrid Beatrice Coman, autoarea a trei romane **cu mare succes de vânzări în Italia: *La Città dei Tulipani (Cetatea lalelelor)*, *Tè al samovar (Ceai la samovar)*, *Non spegnete la luce (Nu stingeți lumina)*.** Cât despre carte, prefața (semnată de un academician de referință în Italia, Prof. Giorgio Galli) este urmată de două studii: unul descrie relațiile socio-politice italo-române, celălalt – bogat în

intuiții, definiții și observații de mare finețe - privește salvarea prin cultură a diasporei românești din Italia, două analize atente, bine documentate, pe care, de acum încolo, nu le va putea ignora nicio istorie a exilului românesc. „Corpul” cărții, cum indică titlul, sunt istoriile și experiențele unei elite românești prea puțin cunoscută acasă, dar care a adus o importantă contribuție culturală în societatea italiană, reprezentând în același timp o importantă resursă valorică a României. Recurgând la memoria a 15 personalități, atât din vechea diaspora a anilor '70, '80 cât și din noua emigrație de după Revoluția din 1989, Violeta Popescu ne oferă în 200 de pagini-mai multe informații despre perioada ante și post decembristă decât orice tratat în domeniu. Un suflu cald, sentimental, omenesc-preaomenesc guvernează cele 15 interviuri-lecții (veritabile lecții) despre comunism. Presiunile și interdicțiile de tot felul îndurate în timpul Cortinei de Fier, precariatatea și jocurile de castă din România de după

'89, nu au reușit să anihileze spațiul intimității, al libertății interioare, al eului pur, în niciunul dintre cei 15 protagoniști ai dialogurilor volumului *Personalità romene in Italia*. Lucrarea este scrisă cu verv iar rolul autoarei nu se limitează la redarea răspunsurilor interpelațiilor; în transpunerea în pagină a evocărilor colocutorilor săi, se simte mâna istoricului (profesia de bază a autoarei). Textul uimește prin ordine nu prin spontaneitate, caracteristică *literaturii de frontieră* (Silvian Iosifescu).

Tonul e de o civilitate absolută acolo unde subiectul e bine stăpânit (teatrul- actrița Margareta Kraus, regizoarea Maria Ștefanache, baletul- Marinel Ștefănescu și Gheorghe Iancu). Punctele nevralgice (medicina – Cardiochirurgul Gheorghe Cerin, literatura- Mircea Butcovan, Ingrid Coman) sunt ocolite cu o grație privilegiind etichetele: „letteratura migrante” (literatura migrantă), „il bisogno di ritrarre una realtà tanto dura” (necesitatea de a zugrăvi o realitate așa de dură- aceea privind războiul din Afganistan în romanul *La Città dei Tulipani*), „testimonianze letterarie” (mărturiile literare): „care sunt scriitorii care au generat curajoasele tale mărturii literare?” (interviu cu Ingrid Coman). Pierderea într-o parte este însă compensată de un câștig important în altă direcție, a eseisticii, căci Violeta Popescu se investește afectiv în paginile sale iar întrebările sunt poetice dezvoltări *in nuce* ale unor *toposuri* recurente în Italia (Celălalt și medierea culturală, multiculturalismul și interculturalismul). De aceea senzația pe care ți-o dă cartea este nu de metodică notație intimistă a epocii comuniste și a dificultăților exilului, ci de lectură de vacanță, soporifică, agreabilă. Dacă la această reușită adăugăm și contribuția în sine a cărții la panorama exilului românesc, atunci avem cel puțin două motive pentru a spera într-o traducere a ei în limba română.